

Hodnocení plemenné knihy Český sportovní pony za rok 2014

Vznik plemenné knihy Český sportovní pony souvisel s podchyčením koni kategorie pony (do 148cm) chovanými na území naší republiky. Do vzniku PK ČSP v roce 2000 byl chov poníků neorganizovaný. Chovatelé nerespektovali plemenářský zákon. I když plemenářské podniky vlastnily licentované plemenné hřebce kategorie pony (převážně u importů) chovatelé je na své klisny připouštěli sporadicky. Vznik plemenné knihy ČSP souvisel s potřebou využít pro chov klisny chované na našem území desítky let a prověřené v užitkových a charakterových vlastnostech – konstituční tvrdost, skromnost, ochota k práci a dobrým charakterem ve vztahu k člověku a k práci. Současně řešil problém černé plemenitby.

Vznik sekce malý sportovní kůň KVH 148 až 156 cm chovatelsky sleduje dva cíle. Zajistit zápis a neponechat mimo plemenné knihy jedince z PK pony, kteří mají KVH nad 148cm, což v důsledku variability původního mateřského materiálu nelze vyloučit. Dále možnost zajistit chovatelské využití klisen z existujících teplokrevných plemenných knih (ČT, CS, MK, KK), kteří požadované KVH svých PK nedosahují. Zde stejně jak u sekce pony je mottem potřeba zachovat v potomstvu užitkové a hlavně charakterové vlastnosti v našich podmínkách po generace chovaného koně.

Cílem **šlechtění** v plemenné knize Český sportovní pony je všestranně využitelný poník jezdeckého typu s tvrdou konstitucí, dobrou krmitelností, dlouhověký, nenáročný a odolný proti vnějším vlivům. Konstituce musí umožňovat celoroční pastevní chov s ustájením i v lehkém přístřešku. Pro chov a odchov poníků není nutné individuální ustájení v boxech.

Při výběru jedinců do plemenitby je mimo exteriérové a výkonnostní vlastnosti kladen důraz na dobrý charakter a ochotu k práci.

Známka za charakter se stala limitní pro zařazení hřebců a klisen do plemenitby a je součástí zápisového listu. U jiných plemenných knih koní vedených v České republice tato známka požadována není.

Zkoušky výkonnosti, vznik sekce Malý sportovní kůň a chovatelské změny v Řádu plemenné knihy – v počtu požadovaných známých generací při zápisu do plemenných knih a změny podmínek pro zařazení hřebců a klisen do Akceleračního programu – jsou vytvořeny pro vyšší stupeň selekce.

Český sportovní pony je určen především pro sport dětí a mládeže na všech výkonnostních úrovních. Poníci sekce Malý sportovní kůň jsou vhodní i pro sport dospělých jezdců. Sportovní soutěže pro koně sekce Malý sportovní kůň v rámci PK ČSP nejsou dosud samostatně vypisovány. Koně sekce malý sportovní kůň i pony startují ve sportovních soutěžích společně s ostatními plemeny koní. Z iniciativy předsednictva ČSP a české jezdecké federace jsou požadavky na pořádání samostatných soutěží. Prvním krokem je samostatné vyhodnocování kategorie MK v otevřených soutěžích pro velké koně.

Český sportovní pony obou sekcí je dobře využitelný jako rodinný kůň pod sedlo i do zápřahu.

Početní stavy ČSP jsou po několik let přibližně na stejné úrovni. PK ČSP svou uzavřeností neprovádí hromadné zápisy hřebců a klisen z cizích plemenných knih. Do PK ČSP přijímá z těchto PK jen chovatelsky či sportovně prověřené jedince.

Aktuálně registrujeme 77 plemenných hřebců s oprávněním k plemenitbě v rámci PK ČSP. V jednotlivých oddílech plemenné knihy ČSP je zapsáno celkem 691 klisen z toho 455 klisen v oddílu pomocná plemenná kniha.

Počty koní v PK ČSP

Rok	Hřebci v chovu	Klisny v chovu	Celkem
2009	48	675	727
2010	42	691	733
2011	51	698	749
2012	44	649	693
2013	69+6(MK)	643+49(MK)	767
2014	71+6(MK)	634+57(MK)	768

Plemenní hřebci. Počet hřebců je vzhledem k velikosti populace více jak dostatečný. V roce 2014 byli do PK zařazeni hřebci Olly (o: 1524 Orion, m: 65/15 Amálka po 2761 Filip), Farvel (o: 2830 Bohemian Freyr, m: 50/859 Fantazie) a Cifr (o: 2830 Bohemian Freyr, m: Ciline) plemenné knihy ČSP po úspěšném absolvování výkonnostních zkoušek. Zařazování plemeníků z jiných plemenných knih podléhá souhlasu Rady plemenné knihy a snahou je zařazovat hřebce nejméně s vlastní sportovní výkonností. U importovaných hřebců je požadována i výkonnost potomků.

Plemenné klisny. V roce 2014 bylo do PK zařazeno 21 klisen. Z toho 13 klisen po úspěšném absolvování výkonnostních zkoušek, z nichž 3 splnily podmínky pro zápis do HPK a 10 do PK. Průměrná dosažená známka za výkonnostní zkoušky byla 7,80 bodů. **Všech 13 klisen je zapsáno do plemenné knihy Český sportovní pony a všechny mají známý více jak čtyřgenerační rodokmen**

Počty klisen na ZV

Rok	ZV pod sedlem	ZV v zápřeži	Celkem
2009	0	0	0
2010	4	2	6
2011	7	7	9
2012	2	0	2
2013	1	7	8
2014	7+3(MK)	3	13

Národní šampionát

V roce 2014 proběhl Národní šampionát ve Velkých Hořticích u Opavy. Předvedeno bylo 39 poníků. Šampionem výstavy se stala čtyřletá klisna Aifra po 3000 Del Aifr z 70/932 Aura (Cinda) v majetku Ivety Biolkové z Trojanovic. **Šampionka představuje již třetí generaci plemenné knihy Českého sportovního ponyho.**

Sport

Poníci PK se již několik let umísťují v mistrovských republikových soutěžích a v žebříčcích úspěšnosti.

MČR v parkurech Delmora (po Lipan z Diany po Filip) 1. místo, Moravia Frajer (po Bohemia Frey z Mušky po Šerif) 4. místo.

MČR ve vozatajských soutěžích v kategorii dvojspřeží pony 3. místo plemenný hřebec Danken (po Liken z Diany po Filip) a bratrem Damienem (po Liken z Diany po Filip).

Svaz chovatelů ČSP pořádá s podporou ASCHK Vozatajský pohár ČSP v kategorii dvojspřeží pony. V roce 2014 rozšířený o kategorie jednospřeží a vozatajské soutěže dětí. Vozatajský pohár ČSP se stal přípravou pro starty v mistrovských republikových soutěžích české jezdecké federace jednospřeží a dvojspřeží. Vozatajské soutěže dětí zaznamenali velký zájem závodníků a veřejnosti. Tuto soutěž lze chápat jako inspirativní pro návrat mladé generace do zemědělství a na vesnici.

Propagace plemene

Většinu informací chovatelé nalezou na webových stránkách Svazu chovatelů ČSP <http://www.cspony.estranky.cz/> a ASCHK ČR www.aschk.cz. Dále jsou zveřejňovány v médiích, především časopise KONĚ, Jezdectví apod. a specializovaných serverech Equichannel, Distanc aj.

Vyhodnocení ŠP

Pro další období šlechtění se bude pracovat s „uzavřenou PK“. Při výběru do PK budou nadále upřednostňováni chovní jedinci s vlastní sportovní výkonností a to jak v rámci soutěží vypisovaných ČJF pro všechny sportovní disciplíny pony či Vozatajském poháru ČSP. Tyto výsledky jsou podkladem pro stanovení PH. Výpočet PH zatím plně neumožňuje nízký počet testovaných jedinců. V budoucnu je žádoucí podpořit sportovní testaci na větším počtu startujících poníků.

Česká jezdecká federace podporuje otevření sportovních soutěží v klasických jezdeckých disciplínách – drezůra, parkur, všestrannost – pro koně kohoutkové výšky do 156cm KVH, kam přísluší i český sportovní pony sekce Malý kůň.

Zpracoval:

A. Fiala, Lucie Odložilová